

УДК 061.2(100)=(161.2)СКВУ(71)»1993»

Андрій ЯЦІВ

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-1421-6518>

ШОСТИЙ СВІТОВИЙ КОНГРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ: ДИСКУСІЇ ПРО МІСІЮ І МАЙБУТНЄ

У статті висвітлено перебіг дискусій про місію та перспективи діяльності Світового Конгресу Українців, що відбулися у середовищі західної української діаспори напередодні та під час Шостого СКВУ 1993 р. у Торонто, Канада. Зміни пріоритетів діяльності української діаспори, зумовлені новими суспільно-політичними обставинами, зокрема постанням незалежної Української держави, стали важливим етапом ідейної та структурної перебудови СКУ та надали новий поштовх до реалізації нових проектів української діаспори на підтримку України.

Ключові слова: українська діаспора, Світовий Конгрес Українців, Шостий Світовий Конгрес Вільних Українців, державна незалежність України, Шимко Юрій, Ціпівник Дмитро.

© А. ЯЦІВ, 2018

Революція Гідності та російська агресія в Україні актуалізували глобальну підтримку Української держави і народу з боку національної діаспори та її інституцій. Значний вклад у проведення акцій на підтримку України зробив Світовий Конгрес Українців (СКУ), координаційна надбудова українських громад у діаспорі з центральним офісом у м. Торонто, Канада, що представляє інтереси українців в усьому світі, маючи, станом на 2018 р., мережу складових організацій та зв'язків з українцями у 57 країнах [23].

Протягом 50-літньої історії організації напрямки діяльності СКУ щодо підтримки України та українського народу не раз зазнавали трансформацій, зумовлених змінами суспільно-історичних обставин. Заснований у 1967 р. Світовий Конгрес Вільних Українців (СКВУ — попередня назва організації) став об'єднувачим чинником для західної української діаспори та протягом чверті століття (до постання незалежної України) координував боротьбу світового українства за незалежність Української держави та здійснював всебічну підтримку українського народу, збереження національної культури та ідентичності українців та інформування світової спільноти про Україну.

У рамках першого Конгресу членами СКВУ стали: Український Конгресовий Комітет Америки (УККА), Комітет Українців Канади (КУК), Координаційний осередок українських громадських Центральних установ (Європа), Союз Українських Організацій Австралії, Українська Центральна Репрезентація Аргентини та Координаційний Комітет Українських Організацій Бразилії, а також Українські церкви [24]. Згодом до СКВУ долучилися нові організації та країни-члени. Відтак, на момент настання незалежності України СКВУ мав у своєму складі 9 центральних репрезентацій українських громад і 147 міжкрайових та крайових українських організацій у країнах Американського континенту та Європи [6, с. 4].

Завданнями СКВУ згідно з першою редакцією статуту організації були: а) давати всю можливу допомогу українському народові в його змаганнях до волі й державної незалежності, б) координувати діяльність своїх членів згідно з постановами й резолюціями Першого і чергових Конгресів [17, с. 192].

Станом на початок 1990-х років СКВУ та його складовими організаціями було проведено: ряд масштабних міжнародних заходів, спрямованих на

боротьбу проти колоніального становища України у складі Радянського Союзу та політичних репресій радянської влади; акцій та на підтримку українських дисидентів; меморіальних заходів з вшанування жертв трагічних подій в історії України, зокрема дослідження Голодомору та інформування світової спільноти про цей та інші злочини радянського режиму; ініціатив на захист українських церков; культурно-просвітницьких проектів, метою яких було введення в суспільно-політичний дискурс країн Заходу питання України, історії та культури українського народу тощо.

Один із ключових етапів структурних та ідейних змін всередині організації відбувся після проголошення незалежності України на Шостому Світовому Конгресі Вільних Українців, що пройшов у листопаді 1993 р. у м. Торонто. Проведенню Конгресу передували дискусії представників західної діаспори про доцільність існування СКВУ у нових історичних обставинах та актуальність зміни напрямів діяльності організації. Обговорення згаданих питань продовжилися і на самому Конгресі.

Вивчення історії Світового Конгресу Українців та діяльності СКУ у контексті співпраці з Україною частково здійснено сучасними українськими дослідниками, серед яких Юрій Недужко [12; 13], Алла Кононенко [8], Алла Атаманенко [1], В. Тихенко [20] та ін. Водночас, попри актуальність теми, станом на сьогодні не існує комплексного дослідження інституційної історії СКУ та всебічного аналізу діяльності організації, в тому числі відсутні дослідження ідейних передумов діяльності СКУ на різних історичних етапах. Важливим джерелом з історії Світового Конгресу Українців є матеріали конгресів СКВУ та СКУ, періодичні видання організації, а також публікації та спогади членів СКУ з середовища діаспори, зокрема президентів СКУ Аскольда Лозинського [9], Юрія Шимка [26] та ін.

Метою статті є проаналізувати розвиток та наслідки дискусій про місію та перспективи діяльності Світового Конгресу Українців, що відбулися у середовищі західної української діаспори напередодні та під час Шостого СКВУ 1993 р. у Торонто, Канада.

Відновлення незалежності Української держави у 1991 р. стало знаковою подією для всього українського народу, зокрема для численної української

діаспори в усьому світі. Для українських діаспорних організацій, на чолі зі Світовим Конгресом Вільних Українців, цей факт став поштовхом до перегляду основних напрямів діяльності та формування нових стратегічних цілей і завдань. За словами президента СКУ Дмитра Ціпівника, ця історична подія стала «вододілом в житті української діаспори» [21, с. 1], адже була досягнута основна ціль українців за кордоном — успіхом закінчилася багатолітня боротьба за волю українського народу і державну незалежність України. Саме цей постулат був основним завданням СКВУ протягом 25-літньої діяльності організації та зафіксований в усіх редакціях статуту СКВУ, починаючи із Першого Конгресу 1967 р. [17, с. 192; 18, с. 21].

Нові політичні обставини спричинили гострі дискусії у середовищах, насамперед, західної діаспори, з одного боку про доцільність подальшого існування СКВУ, як організації, яка виконала свою історичну мету і більше не представляє поневолений український народ [10, с. 5], з іншого про стратегії та напрями діяльності української діаспори у майбутньому. Полемічні статті на цю тематику з'явилися на початку 1990-х років у західних діаспорних виданнях і стали передумовою до Шостого СКВУ, де планувалося прийняти стратегічні рішення стосовно існування цієї організації.

Долю Світового Конгресу Вільних Українців обговорювали на пленарних засіданнях Секретаріату СКВУ, зокрема у листопаді 1992 р., де Президент

Учасники першого засідання Президії Секретаріату СКВУ обрані на V-му Конгресі 4 лютого 1989 р. Перший ряд, зліва до права: Зенон Дуда, д-р Іван Флис, Марія Савчак, Оксана Соколик, д-р Марія Квітковська (голова СФУЖО), Юрій Шимко (Президент СКВУ), митрополит Василій Федак (УПЦ), Стефанія Букшована (в заступстві неprisутнього Ігната Білінського), Василь Верига, д-р Микола Кушпета, Іван Олексин, Аскольд Лозинський. Другий ряд, зліва до права: д-р Франко Мартинюк, д-р Богдан Шебунчак, д-р Юрій Курис, Іван Геврик, Василь Кирилюк, Леонід Філь, Юрій Гвоздулич, Яро Скрипник і Ярослав Соколик (гість). Neprisутні: митрополит Максим Германюк (УКЦ), Ігнат Білінський, Володимир Мазур та пастор Йосафат Іваськів

СКВУ Юрій Шимко висловлював побоювання про можливу загрозу існування Світового Конгресу [4, с. 30], а також серпні 1993 р. в Торонто [7, с. 24]. Прихильники продовження діяльності СКВУ апелювали до необхідності прийняття нової мети та завдань організації, а також пропонували змінити її назву. Зокрема, обговорювалися варіанти: Конгрес Українців Західньої Діаспори, Світовий Конгрес Українців (або Української) Діаспори та Світовий Конгрес Українців.

Розпочала публічну дискусію про майбутнє СКВУ публікація українського політичного і громадського діяча, голови ЦП ОУН (Д) Павла Дорожинського «Напередодні останнього Конгресу СКВУ». На думку автора, функції Світового Конгресу у нових історико-суспільних обставинах, мали б перейняти Українська держава шляхом налагодження діяльності дипломатичних представництв в країнах, де функціонують українські громади та крайові організації української діаспори, а також створена у 1992 р. Українська Всесвітня Координаційна Рада (УВКР) [3, с. 10—11]. Схожу позицію висловив і член Президії СКВУ Василь Михальчук у статті «VI-й Конгрес СКВУ: що далі?», де також зазначив, що перешкодою для подальшої роботи СКВУ є складний фінансовий стан в організації, спричинен-

ний боргами організацій-членів [11, с. 28]. У статті Ярослава Соколика, на той момент Голови Відділу Торонто Конгресу Українців Канади, яка мала назву «Чи справді останній Конгрес СКВУ?» автор, полемізуючи з П. Дорожинським, аргументує важливість продовження роботи СКВУ, при цьому наголошуючи на необхідності зміни назви організації та її основних завдань, зокрема зосередження ресурсів СКВУ на координації сил для економічної та політичної допомоги Україні та збереження української ідентичності [16, с. 2—3]. У свою чергу знаний науковець і громадський діяч, президент УВАН Ярослав Рудницький у публікації «Ще про СКВУ. Голос в дискусії...» зазначав, що СКВУ, як суспільно-громадська надбудова, ніколи не був репрезентантом України, як держави, натомість був речником етнічних українців та поневоленого українського народу [15, с. 16—17]. Саме тому, на думку автора, місія Світового Конгресу і надалі мала б полягати у представленні як інтересів українців, які не планують повертатися на історичну Батьківщину, так і українського народу у країнах проживання діаспори, на зразок Світового Єврейського Конгресу та ін. Схожу позицію висловив і Генеральний секретар СКВУ Василь Верига у публікації «СКВУ — потрібна реорганізація», де наголосив на важливості

активної діяльності українських центральних репрезентацій у країнах проживання української діаспори з метою здійснення впливу на уряди цих країн для просування позитивного іміджу України. Координація цієї діяльності і мала б стати одним із завдань СКВУ, як і, у свою чергу, представлення інтересів української діаспори перед Урядом України [2, с. 21—22]. Автор також наголосив на актуальності праці у нових суспільно-політичних обставинах рад і комісій СКВУ, навівши при цьому приклади діяльності Комісії з Прав Людини, Суспільної Служби та Світової Координаційної Виховно-Освітньої Ради, а також звернувся до питання необхідності зосередження СКВУ на збереженні української національної та релігійно-культурної спадщини за кордоном [2, с. 22].

У різкій за змістом публікації «Кому потрібен тепер СКВУ?», що з'явилася у вересні 1993 р. в газеті «Гомін України», автори висловили застереження, що припинення діяльності СКВУ могло б спричинити ланцюгову реакцію «демобілізації» та фрагментації української діаспори, звинувативши, при цьому, прихильників ідеї припинення діяльності СКВУ із середовища Ідеологічно Споріднених Націоналістичних Організацій у реалізації їхніх «вузьких політичних інтересів» [7, с. 24]. На думку авторів, СКВУ мав би і надалі зберігати координаційну роль серед українських організацій у діаспорі, спричинитися до процесу інтеграції західної, центральноєвропейської та східної українських діаспор в єдину світову українську діаспору, зосередитися на репрезентації інтересів українців за кордоном, культурно-освітній та гуманітарній діяльності, сприянню національним та людським інтересам українського народу і держави та ін. Важливим аспектом мала б залишатись незалежність СКВУ від будь-яких громадських, політичних і офіційних установ чи відомств України [7, с. 25—26]. При цьому, автори відзначили, що новий Світовий Конгрес повинен відкрити своє представництво в Україні, що, до слова, стало реальністю лише у 2015 р. [25].

У публікації Володимира Жили, українського громадсько-культурного діяча, колишнього Міністра культури і науки та зовнішніх справ уряду УНР в екзилі, яка носила назву «СКВУ треба зберегти» автор підтримав ідею продовження діяльності СКВУ, відзначивши, що Українська держава просто не здат-

Президія VI-го Світового Конгресу СКВУ, 3 листопада 1993 р. Горішній стіл: Роман Лубківський (амбасадор України до Чехо-Словаччини), Надія і Левко Лук'яненки (амбасадор України до Канади з жінкою), Іван Драч (голова УВКРади), Оксана Соколик (голова СФУЖО), Василь Верига (генеральний секретар СКВУ), ген-полк. Костянтин Морозов, Микола Жулинський (віце-прем'єр Уряду України). Промовляє Юрій Шимко — Президент СКВУ, митрополит Максим Германюк (УКЦ), митрополит Басилій (УПЦ), владика Ізидор Борецький (УКЦ), владика Юрій Калішак (УПЦ), Микола Плав'юк (колишній Президент СКВУ). Фото І. Корещь

на виконувати функції СКВУ, окрім того, на відміну від представників діаспори — громадян іноземних країн, не має права втручатися у внутрішні справи інших держав [4, с. 31].

Напередодні Конгресу своє бачення майбутнього СКВУ в інтерв'ю часопису «Свобода» висловив Петро Саварин, попередній президент Світового Конгресу (1983—1988 рр.). У публікації, яка вийшла під заголовком «Яка буде майбутня доля СКВУ?», П. Саварин висловив думку, що оновлений СКВУ повинен допомагати українського народу у його змаганнях за закріплення своєї волі, суверенності і державності, служити мостом порозуміння і співпраці між державами, в яких живуть українці і Україною, а також координувати змагання за збереження фізичної і духовної субстанції українців у діаспорі, їхньої мови, культури і традицій [22, с. 32—33].

2—7 листопада 1993 р. у м. Торонто відбувся Шостий Світовий Конгрес Вільних Українців, який став першим з часу проголошення незалежності України та вітав на своїх засіданнях офіційних представників Української держави. Гостями Конгресу стали відомі політичні та громадські діячі України та Канади, зокрема прем'єр-міністр Канади Браян Малруні,

VI-ий Світовий Конгрес Українців, 3-го листопада 1993 р. у Торонті. Вид на залу: в 1-му ряді перший зліва Генеральний Консул України Соботович, побіч о. Петро Бублик та інші священники. У другому ряді д-р Володимир Мацьків, Теодосій Б. і Юрій Карманти — редактор «Нового Шляху». Фото І. Корець

Частина Президіяльного стола VI-го Конгресу СКВУ, 3 листопада 1993 р. у Торонті. Зліва до права: Василь Верига (генеральний секретар СКВУ), ген. Костянтин Морозов, акадємік Микола Жулипський (віце-прем'єр Уряду України), Юрій Шимко (Президент СКВУ). Фото І. Корець

віце прем'єр-міністр України Микола Жулинський, посол Мирослав Чех, Левко Лук'яненко, Іван Драч, Роман Лубківський [27]. До Екзекутиви оновленого Світового Конгресу Українців увійшли: Президент СКУ Дмитро Ціпівник, перші заступники Президента Василь Верига та Олег Романишин, другий заступник Президента Оксана Соколик, Генеральний секретар СКУ Ярослав Соколик та фінансовий секретар Василь Самець [10, с. 333]. На Конгрес надійшли вітання від Леоніда Кравчука, першого Президента Незалежної України, Рамона Гнатишина, першого Українського Генерального Губернатора Канади та Роя Романова, першого Українського Прем'єра провінції Саскачеван у Канаді [26].

Обговорення майбутнього СКВУ продовжилося і на Конгресі. Вже на першій святковій сесії, що відбулася 3 листопада, Голова конгресової президії Юліан Кулясна початку свого виступу зазначив, що СКВУ є не тільки потрібним, але й необхідним для того, щоб українська діаспора зуміла й надалі зберігати свою «субстанцію» та ідентичність як частини українського народу, також для того, щоб допомогти українському народові закріпити завоювання волі, суверенності і державності [10, с. 61]. Одним із завдань для членів СКВУ, на думку Ю. Куляса, мало б стати переконання співгромадян з країн проживання української діаспори у тому, що Україна є потрібна не лише для українців, але і є запорукою безпеки і миру для цілого світу [10, с. 62]. У цьому контексті Ю. Куляс вбачав важливу роль Світового Конгресу у протидії актуальній російській політиці, спрямованій на відновлення Радянського Союзу, економічного, політичного і військового тиску на Україну [10, с. 2].

Існування незалежної України та вільного українського народу на своїй території актуалізувало насамперед вироблення чіткого розуміння феномену української діаспори, а також стратегії її діяльності в нових обставинах і потенційні напрями співпраці з Україною. У цьому контексті доповідь на тему «Завдання діаспори у зв'язку з заснуванням Української держави» зробив один із головних промовців Конгресу професор Леонід Рудницький [14, с. 190].

Так, звертаючись до визначення української західної діаспори, Л. Рудницький зазначив, що її не можна сприймати ні частиною Української держави, ні еміграцією, через глибоку інтеграцію українців діаспори до державного організму нових країн проживання. На думку дослідника, у цьому контексті доречно говорити про феномен другої батьківщини, який Леонід Рудницький доповнив образами українського «коріння», тобто збереженої традиції і минулого з одного боку і набутої в новому західному світі «крони», як вияву сучасного стану речей та майбутнього [14, с. 190—191].

За словами Л. Рудницького, нові обставини не зменшили ролі і викликів для української діаспори. Так, діаспора мала б досягнути нового осмислення українського національного «я», глибше пізнати духовність українців як в Україні так і в діаспорі та ви-

конати важливу працю в розбудові України, зокрема дати можливість братам в Україні пізнати світ з точки зору українця, якої вони були позбавлені десятиліттями [14, с. 193].

На думку Леоніда Рудницького саме сильна діаспора є запорукою сильної України. За словами доповідача, для того, щоб бути сильною українська діаспора мусить мати конкретну надбудову, а саме СКВУ, яка водночас, є і фактором її єдності та демократичного устрою [14, с. 194].

Однозначну підтримку продовженню діяльності СКВУ та актуалізації напрямів його роботи відповідно до нових суспільно-політичних обставин висловили представники українського духовенства у діаспорі, що були запрошені на Конгрес. Так, свою думку про майбутнє СКВУ висловив Митрополит УГКЦ Максим (Германюк), який зазначив, щов оновленій програмі Світового Конгресу мусить бути постановою використати усі можливості, які є в діаспорі, для сприяння Українській державі та народові в політичному, національному, культурному, економічному житті [10, с. 63]. Схожу позицію висловив пастор українського Євангельсько-Баптистського Об'єднання у США Дмитро Марійчук. За його словами, СКВУ є «тим маяком, який освітлює шлях нашого народові до світлого майбутнього», що, на той момент, потребувала слабка Українська держава [10, с. 66].

Позицію про необхідність продовження діяльності СКВУ підтримали у своїх виступах й інші учасники сесій Конгресу, зокрема Оксана Солоколик (Канада), Уляна Дячук (США), Юрій Рейт (Польща), Степан Ткачук (Румунія), Павло Ногас (Бразилія), Юрій Бача (Словаччина), М. Моравський (Австралія) та інші.

Ряд пропозицій стосовно співпраці СКУ з Україною внесли Роман Сербин [10, с. 225—230], Микола Жулинський [10, с. 114—115], Левко Лук'яненко [10, с. 67], Роман Лубківський. Так, за словами віце-прем'єра міністра України Миколи Жулинського, головними завданнями світового українства на той момент було не втратити духовної спорідненості та збереження національної ідентичності у східній та західній діаспорах. Для цього, на думку М. Жулинського, «першим практичним кроком СКВУ було б рішення про координацію дій українських громадських, професійних, творчих об'єднань

На VI-му Конгресі СКВУ (3.XI. 1993) Іван Драч, голова УВКРади, Юрій Шимко, президент, Василь Верига, генер. секретар, Митрополит Максим Германюк. Фото І. Корець

Вид на президіяльний стіл VI-го Конгресу СКВУ, 6 листопада 1993 р. у Торонті. Промовляє Мирослав Чех, посол до польського Сейму від українського населення Польщі. Фото І. Корець

та установ, конкретних осіб в усьому світі в забезпеченні східної діаспори в державах колишньої радянської імперії національних потреб українців, допомоги в галузі освіти, культури, науки, підприємництва, інформації, спорту, охорони здоров'я та ін.» [5, с. 114—115].

Президент СКВУ Юрій Шимко, відкриваючи Конгрес оголосив, що внаслідок трьох днів нарад мала змінитися назва організації, з якої буде усунуто слово «Вільних» [10, с. 60]. Таким чином, знаменною подією Конгресу стала зміна назви організації на Світовий Конгрес Українців (СКУ).

У новому статуті першим завданням СКУ стало «збереження української національної духовості, мови, культури та надбань українців поза межами Української держави» [19, с. 327]. Також, завданнями СКУ було визначено: координувати діяльність

українських організацій-членів СКУ, мобілізувати громадсько-політичну думку співгромадян в країнах нашого поселення для посилення прихильного ставлення до України та її державної, духовної та економічної розбудови, стояти на сторожі прав людини [19, с. 327].

Новообраний президент СКУ Дмитро Ціпівнику програмній статті «Нинішній Світовий Конгрес Українців», що з'явилася у 1994 р. зазначив, що в нових обставинах СКУ повинен спрямувати свої зусилля на закріплення української державності, виконувати роль «оборонця України», допомагаючи Українській державі у закордонній політиці» [21, с. 1]. На думку президента СКУ, Світовий Конгрес Українців може і повинен допомагати Україні зокрема в закордонній політиці відповідно до актуальних вимог часу. Для цього, за словами Д. Ціпівника, слід заангажувати до співпраці більше професійних кадрів для опрацювання та реалізації стратегії досягнення Україною належного місця у міжнародній спільноті [21, с. 1]. На думку президента СКУ, важливим завданням членів організації мала стати тісна співпраця з державними структурами у країнах проживання діаспори, які відповідальні за формування політики по відношенню до України. Також Д. Ціпівник закликав до співпраці з Міністерством Закордонних Справ України для того, щоб допомогти українським дипломатам зрозуміти актуальний стан речей у міжнародній політиці у процесі утвердження держави Україна на міжнародній арені [21, с. 1].

Таким чином, гострі дискусії напередодні Шостого Світового Конгресу Вільних Українців про доцільність існування СКВУ як надбудови українських громад у діаспорі в умовах незалежності України не лише не спричинили ліквідацію організації, але надали важливий поштовх до змін та актуалізації проектів СКВУ на підтримку України та консолідацію української діаспори у світі (зокрема її східного крила, а також українців Європи). На Конгресі 1993 р. у Торонто були переглянуті мета і ключові цілі діяльності СКУ, закладені на першому Світовому Конгресі Вільних Українців у 1967 р., змінено назву СКВУ на Світовий Конгрес Українців (СКУ), утверджено новий статут організації, який став фундаментом для сучасної діяльності СКУ.

Зважаючи на обрані пріоритети та поставлені завдання, у наступне десятиліття СКУ зосередився на підтримці України шляхом сприяння розбудові демократичних процесів в Українській державі, визнання України на міжнародній арені, допомоги українським громадянам у країнах, які були у складі колишнього Радянського Союзу, допомозі в економічному розвитку України та реалізації проектів із розвитку освіти, науки, культури та спорту та ін.

1. Атаманенко А. Україна і закордонне українство / Алла Атаманенко // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Історичні науки. — 2013. — Вип. 21. — С. 8—16.
2. Верига В. СКВУ — потрібна організація / Василь Верига // Матеріали Шостого Світового Конгресу Вільних Українців. — Торонто ; Нью-Йорк ; Лондон, 1998. — С. 18—24.
3. Дорожинський П. Напередодні останнього Конгресу СКВУ / Павло Дорожинський // Матеріали Шостого Світового Конгресу Вільних Українців. — Торонто ; Нью-Йорк ; Лондон, 1998. — С. 10—13.
4. Жила В. СКВУ треба зберегти / Володимир Жила // Матеріали Шостого Світового Конгресу Вільних Українців. — Торонто ; Нью-Йорк ; Лондон, 1998. — С. 29—31.
5. Жулинський М. Україна на новому етапі діалогу і співпраці з українською західною діаспорою / Микола Жулинський // Матеріали Шостого Світового Конгресу Вільних Українців. — Торонто ; Нью-Йорк ; Лондон, 1998. — С. 108—117.
6. Звіт з діяльності Канцелярії і Генерального секретаря СКВУ за час від 1-го грудня 1991 р. до 31 жовтня 1992 року // Вісник Світового Конгресу Вільних Українців. — 1993. — Рік XVII. — Ч. 1 (19). — С. 4—9.
7. Кому потрібен тепер СКВУ? // Матеріали Шостого Світового Конгресу Вільних Українців. — Торонто ; Нью-Йорк ; Лондон, 1998. — С. 24—27.
8. Кононенко А. Світовий Конгрес Українців» у контексті підтримки суверенітету України та непорушності її кордонів / Анна Кононенко // Українознавчий альманах. — 2016. — Вип. 19. — С. 129—133.
9. Лозинський А. Світовий Конгрес Українців та ООН: заради справедливості / Аскольд Лозинський. — Київ : Києво-Могилянська академія, 2013. — 220 с.
10. Матеріали Шостого Світового Конгресу Вільних Українців. — Торонто ; Нью-Йорк ; Лондон, 1998. — 476 с.
11. Михальчук В. VI-ий Конгрес СКВУ: що дали? / Василь Михальчук // Матеріали Шостого Світового Конгресу Вільних Українців. — Торонто ; Нью-Йорк ; Лондон, 1998. — С. 27—29.
12. Недужко Ю. Боротьба української діаспори США за відродження державної незалежності України (кінець

- 50-х — початок 60-х рр. XX ст.) / Юрій Недужко // Спільний проект Національного університету «Києво-Могилянська академія» і видавництва «Мандрівець». Всеукраїнський науковий журнал «Мандрівець». — 2006. — № 4. — С. 55—61.
13. Недужко Ю. Українська діаспора в процесі відновлення державної незалежності України (середина 40-х — початок 90-х років XX століття) / Юрій Недужко // НАН України ; Інститут європейських досліджень НАН України. — Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2009. — 618 с.
 14. Рудницький Л. Завдання діаспори у зв'язку з заснуванням Української держави / Леонід Рудницький // Матеріали Шостого Світового Конгресу Вільних Українців. — Торонто ; Нью-Йорк ; Лондон, 1998. — С. 188—195.
 15. Рудницький Я. Ще про СКВУ. Голос в дискусії... / Ярослав Рудницький // Матеріали Шостого Світового Конгресу Вільних Українців. — Торонто ; Нью-Йорк ; Лондон, 1998. — С. 16—18.
 16. Соколик Я. Чи справді останній Конгрес СКВУ? / Ярослав Соколик // Свобода. Четвер, 18-го лютого 1993 — С. 2—3.
 17. Статут Світового Конгресу Вільних Українців // Матеріали Першого Світового Конгресу Вільних Українців. — Вінніпег ; Нью-Йорк ; Лондон, 1969. — С. 192—195.
 18. Статут Світового Конгресу Вільних Українців // Матеріали Третього Світового Конгресу Вільних Українців. — Торонто ; Нью-Йорк ; Лондон, 1988. — С. 21—25.
 19. Статут Світового Конгресу Українців // Матеріали Шостого Світового Конгресу Вільних Українців. — Торонто ; Нью-Йорк ; Лондон, 1998. — С. 327—332.
 20. Тихенко В. Документи з історії Світового Конгресу Українців / Володимир Тихенко // «Архіви України», травень-серпень 2016. — Випуск 3—4 (302—303). — С. 206—212.
 21. Ціпивник Д. Нинішній Світовий Конгрес Українців / Дмитро Ціпивник // Бюлетень. Світовий Конгрес Українців ; Newsletter. Ukrainian World Congress. — Квітень 1994. — С. 1.
 22. Яка буде майбутня доля СКВУ? // Матеріали Шостого Світового Конгресу Вільних Українців. — Торонто ; Нью-Йорк ; Лондон, 1998. — С. 32—33
 23. Інформація про СКУ. Світовий Конгрес Українців: офіційна сторінка — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrainianworldcongress.org/index.php/id/259>
 24. Петриченко К. Біля витоків Світового Конгресу Вільних Українців / Катерина Петриченко — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://vidia.ua/2014/28718>
 25. Представництво СКУ в Україні очолив дякон з Торонто — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://vidia.ua/2015/32308>
 26. Шимко Ю. Роздуми з нагоди 50-ліття СКУ / Юрій Шимко — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.newpathway.ca/роздуми-з-нагоди-50-ліття-ску/>
 27. SKVU Photofilm (40-ліття Світового Конгресу Українців) — [Відеофільм]. — Режим доступу: <https://www.youtube.com/watch?v=meC3pFVaVig>

REFERENCES

- Atamanenko, A. (2013). *Ukraina i zakordonne ukrainstvo. Naukovi zapysky Natsional'noho universytetu «Ostroz'ka-akademii»*. *Istorychni nauky*, 21 [in Ukrainian].
- Veryha, V. (1998). *SKVU — potribna orhanizatsiia. Materialy Shostoho Svitovoho Kongresu. Vil'nykh Ukraintsiv*. Toronto; New York; London [in Ukrainian].
- Dorozhyns'kyj, P. (1998). *Napredodni ostann'oho Kongresu SKVU. Materialy Shostoho Svitovoho Kongresu Vil'nykh Ukraintsiv*. Toronto; New York; London [in Ukrainian].
- Zhyla, V. (1998). *SKVU treba zberehty. Materialy Shostoho Svitovoho Kongresu Vil'nykh Ukraintsiv*. Toronto ; New York ; London [in Ukrainian].
- Zhulyns'kyj, M. (1998). *Ukraina na novomu etapi dialohu i spivpratsi z ukrains'koiu zakhidnoiu diiasporoiu. Materialy Shostoho Svitovoho Kongresu Vil'nykh Ukraintsiv*. Toronto; New York; London [in Ukrainian].
- Zvit z diial'nosti Kantseliarii i Heneral'noho sekretaria SKVU za chas vid 1 ho hrudnia 1991 r. do 31 zhovtnia 1992 roku. (1993). *Visnyk Svitovoho Kongresu Vil'nykh Ukraintsiv (Rik XVII, ch. 1 (19))* [in Ukrainian].
- Komu potriben teper SKVU? (1998). *Materialy Shostoho Svitovoho Kongresu Vil'nykh Ukraintsiv*. Toronto; New York; London [in Ukrainian].
- Kononenko, A. (2016). «Svitovyy Konhres Ukraintsiv» u konteksti pidtrymky suverenitetu Ukrainy ta neporushnosti ii kordoniv. *Ukrainoznavchyy al'manakh*, 19 [in Ukrainian].
- Lozyns'kyj, A. (2013). *Svitovyy Kongres Ukraintsivta OON: zarady spravedlyvosti*. Kyiv: Vydavnychyy dim «Kyievo-Mohylians'ka akademiia» [in Ukrainian].
- Materialy Shostoho Svitovoho Kongresu Vil'nykh Ukraintsiv*. (1998). Toronto; New York; London [in Ukrainian].
- Mykhal'chuk, V. (1998). VI-yj Kongres SKVU: scho dali? *Materialy Shostoho Svitovoho Kongresu Vil'nykh Ukraintsiv*. Toronto; New York; London [in Ukrainian].
- Neduzhko, Yu. (2006). *Borot'ba ukrains'koi diaspori SShA za vidrozhennia derzhavnoi nezalezhnosti Ukrainy (kinets' 50-kh — pochatok 60-kh rr. XX st.)*. *Spil'nyj proekt Natsional'noho unive rsytetu «Kyievo-Mohylians'ka akademiia» i vydavnytstva «Mandrivets'»*. *Vseukrains'kyj naukovyy zhurnal «Mandrivets'»*, 4 [in Ukrainian].
- Neduzhko, Yu. (2009). *Ukrains'ka diaspora v protsesi vidnovlennia derzhavnoi nezalezhnosti Ukrainy (sередyna 40-kh — pochatok 90-kh rokiv XX stolittia)*. NAN Ukrainy, Instytut evropejs'kykh doslidzhen' NAN Ukrainy. Luts'k: Volyns'ka oblasna drukarnia [in Ukrainian].
- Rudnyts'kyj, L. (1998). *Zavdannia diiaspori u zv'iazku z zasnuvanniam Ukrain's'koi derzhavy. Materialy Shostoho Svitovoho Kongresu Vil'nykh Ukraintsiv*. Toronto; New York; London [in Ukrainian].

- to voho Kongresu Vil'nykh Ukraintsiiv. Toronto; New York; London [in Ukrainian].
- Rudnyts'kyj, Ya. (1998). Sche pro SKVU. Holos v dyskusii... *Materialy Shostoho Svitovoho Kongresu Vil'nykh Ukraintsiiv*. Toronto; New York; London [in Ukrainian].
- Sokolyk, Ya. (1993, 18 holiutoho). Chy spravdi ostannij Kongres SKVU? *Svoboda*. [in Ukrainian].
- Statut Svitovoho Kongresu Vil'nykh Ukraintsiiv (1969). *Materialy Pershoho Svitovoho Kongresu Vil'nykh Ukraintsiiv*. Vinnipeg; New York; London [in Ukrainian].
- Statut Svitovoho Kongresu Vil'nykh Ukraintsiiv (1988) *Materialy Tre'toho Svitovoho Kongresu Vil'nykh Ukraintsiiv*. Toronto; New York; London [in Ukrainian].
- Statut Svitovoho Kongresu Ukraintsiiv (1998). *Materialy Shostoho Svitovoho Kongresu Vil'nykh Ukraintsiiv*. Toronto; New York; London [in Ukrainian].
- Tykhenko, V. (2016, traven'-serpen'). Dokumenty z istorii Svitovoho Konhresu Ukraintsiiv. «*Arkhivy Ukrainy*», 3—4, 302—303 [in Ukrainian].
- Tsipivnyk, D. (1994, kviten'). Nynishnij Svitovij Kongres Ukraintsiiv. *Biuletyn'. Svitovij Kongres Ukraintsiiv. Newsletter. Ukrainian World Congress*. [in Ukrainian].
- Yaka bude majbutnia dolia SKVU? (1998). *Materialy Shostoho Svitovoho Kongresu Vil'nykh Ukraintsiiv*. Toronto; New York; London [in Ukrainian].
- Informatsiia pro SKU. Svitovij Kongres Ukraintsiiv: ofitsijna storinka. Retrieved from: <http://www.ukrainianworldcongress.org/index.php/id/259>.
- Petrychenko, K. Bilia vytokiv Svitovoho Konhresu Vil'nykh Ukraintsiiv. Kateryna Petrychenko. Retrieved from: <http://vidia.ua/2014/28718>.
- Predstavnytstvo SKU v Ukraini ocholyv dyiakon z Toronto. Retrieved from: <http://vidia.ua/2015/32308>.
- Shymko, Yu. Rozdumy z nahody 50-littia SKU. Retrieved from: <https://www.newpathway.ca/rozdumy-z-nahody-50-littia-sku/>.
- SKVU Photofilm (40-littia Svitovoho Kongresu Ukraintsiiv). Retrieved from: <https://www.youtube.com/watch?v=meC3pFVaVig>.

Andriy Yatsiv

THE SIXTH WORLD CONGRESS OF FREE UKRAINIANS: DISCUSSIONS ABOUT THE MISSION AND THE FUTURE

The article deals with the discussion of the mission and prospects of the Ukrainian World Congress that took place among the Western Ukrainian diaspora on the eve of and during the Sixth World Congress of Free Ukrainians in 1993 in Toronto, Canada. Changes in the priorities of the Ukrainian diaspora due to new socio-political circumstances, in particular the establishment of the independent Ukrainian state, have become an important stage in the ideological and structural restructuring of the UWC and have given a new impetus to implementation of new projects of the Ukrainian diaspora in support of Ukraine.

Keywords: Ukrainian diaspora, Ukrainian World Congress, the Sixth World Congress of Free Ukrainians, State independence of Ukraine, Yuri Shymko, Dmytro Cipivnyk.

Андрій Яцив

ШЕСТОЙ ВСЕМИРНЫЙ КОНГРЕСС СВОБОДНЫХ УКРАИНЦЕВ: ДИСКУССИИ О МИССИИ И БУДУЩЕМ

В статье освещен ход дискуссий о миссии и перспективах деятельности Всемирного Конгресса Украинцев в среде западной украинской диаспоры накануне и во время Шестого СКВУ 1993 в Торонто, Канада. Изменения приоритетов деятельности украинской диаспоры, обусловленные новыми общественно-политическими обстоятельствами, в частности возникновением независимого Украинского государства, стали важным этапом идейной и структурной перестройки ВКУ и послужили причиной нового импульса к реализации новых проектов украинской диаспоры в поддержку Украины.

Ключевые слова: украинская диаспора, Всемирный Конгресс Украинцев, Шестой Всемирный Конгресс Свободных Украинцев, государственная независимость Украины, Шимко Юрий, Ципивнык Дмитро.